

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. mai 2022
(OR. fr)

9182/22

RECH 247
COMPET 347

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	<i>Nõukogu (konkurentsivõime) 9.-10. juuni 2022. aasta istungi ettevalmistamine</i> Noorte teadlaste toetamine kriisi ajal <i>Poliitiline mõttevahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas eesistujariigi märkus „Noorte teadlaste toetamine kriisi ajal“ konkurentsivõime nõukogu 10. juuni 2022. aasta istungil peetava poliitilise mõttevahetuse jaoks.

NOORTE TEADLASTE TOETAMINE KRIISI AJAL**Taustteave**

Viimaste aastate järjestikused kriisid on näidanud, et nendeks tuleb paremini valmistuda ja neile reageerimise võimet suurendada, eelkõige logistilise ja rahalise toetuse abil. Kriisid on mõjutanud kõiki tegevusvaldkondi, sealhulgas teadusuuringuid ja innovatsiooni, tekitades täiendavaid piiranguid ja takistusi, eelkõige seoses karjääriga (värbamine, tööhõive, areng, ressursid jne). Raskusi, millega noored teadlased kriiside ajal kokku puutuvad, ei saa tähelepanuta jätta, eriti kuna noortel teadastel on keskne roll praeguste ja tulevaste suurte üleilmsete probleemide lahendamisel. Nad kujutavad endast meie tuleviku teadussuutlikkust, on meie „tugev jõud“ ja aitavad seega kaasa Euroopa Liidu positsiooni säilitamisele ülemaailmses teadus- ja innovatsioonialases võidujooksus.

Sellel seoses on COVID-19 pandeemia oluliselt mõjutanud ka teadlasi, eriti noori teadlasi. Värbamisprotsessid ja liikuvusprojektid on viibinud või tühistatud. Järjestikuste liikumispirangute tõttu on laboreid täielikult või osaliselt suletud, raskendades teadusuuringuid ja sidemete loomist riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil. Samuti pidid kõrgharidusasutused oma tegevust kohandama, et nad saaksid kriiside ajal oma haridus- ja teadusülesandeid täita. Tähelepanuta ei saa ka jätta tuvastatud tagajärgi vaimsele tervisele.

Lisaks tekitavad noorte teadlaste jaoks täiendavaid probleeme geopoliitiline ebastabiilsus, eriti konfliktid, nt Venemaa sissetung Ukrainasse 2022. aasta veebruaris. Mõned neist on pidanud oma kodumaalt lahkuma ja oma teadusprojektidest loobuma.

Sellised raskused võivad vähendada üliõpilaste soovi alustada ja jätkata doktoritööd, samuti ohustada teaduslike väljundite kvaliteeti ja Euroopa teadusruumi loomist, kus teadlased vabalt liiguvad. Seetõttu pärsivad need Euroopa teadusuuringute konkurentsivõimet ülemaailmsel tasandil.

Kriisiolukordadele reageerimiseks on liikmesriigid võtnud mitmeid meetmeid nii teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas kui ka muudes sektorites, nt sotsiaalpoliitikas, tööhõives ja hariduses.

Probleemide pakilisus ajendab neid siiski esialgu tegema algatusi esmalt riiklikul tasandil, kuna selle raamistikku peetakse sageli hõlpsamaks ja paindlikumaks, ning alles seejärel koordineerima oma tegevust Euroopa tasandil.

Kõnealuste probleemidega silmitsi seistes vajavad noored teadlased avaliku poliitika toetust riiklikul tasandil, ehkki teatavad meetmed võivad olla siiski tõhusamad, kui neid võetakse Euroopa tasandil.

Vaadates laiemalt ja hädaolukordadest kaugemale, tuleks kaaluda noorte teadlaste kiiremat ja pikaajalist tööturule integreerimist soodustava raamistiku tugevdamist. Seega tuleks uurida või tõhustada konkreetselt neile mõeldud meetmete kehtestamist nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil.

Sellega seoses peaks mitmel Euroopa tasandil käivitatud algatusel olema positiivne mõju noorte teadlaste karjäärile. Näiteks on Euroopa teadusruumi tulevast juhtimist käsitlevate nõukogu 2021. aasta novembri järeldustele lisatud Euroopa teadusruumi poliitilise tegevuskava 20 meetmest neljas meede eelkõige suunatud meetmete võtmisele atraktiivse ja kestliku teaduskarjääri edendamiseks, mille hulka kuuluvad teadlaskarjääri vaatluskeskuse loomine, teadlaskarjääri Euroopa raamistiku ning toetusmeetmete kehtestamine teadlaskarjääri atraktiivsuse suurendamiseks akadeemilistes ringkondades ja mujal või siis Euroopa teaduskarjääri raamistiku väljatöötamine, mida Euroopa ülikoolide liidud võiksid mõne katseprojekti raames proovida.

Poliitilise programmi ülejäänud 19 meetmest mõjutavad paljud ka noori teadlasi. Nii on see näiteks kolmanda meetme puhul, mille eesmärk on teha edusamme teadusuuringute, teadlaste ja institutsioonide hindamissüsteemi reformimisel. Teadusuuringute hindamine peaks võimaldama hinnata (noorte) teadlaste ja teadusuuringute tulemus, et saavutada kõrgeim kvaliteet ja suurim mõju.

Lisaks rõhutatakse 2022. aasta aprillis heaks kiidetud nõukogu järelustes Euroopa strateegia kohta, mis käsitleb kõrgharidusasutuste mõjuvõimu suurendamist Euroopa tuleviku nimel, et erilist tähelepanu tuleb pöörata üliõpilastele ja noortele teadlastele, kelle õpinguid ja karjääri pandeemia on mõjutanud.

Lisaks on rohe- ja digipöördega kaasnevate probleemide lahendamiseks vaja tugevamat seost teaduse ja ühiskonna vahel, mida on ka meelde tuletatud Euroopa missioone käsitlevates nõukogu järelustes. Kuna teadlased, eelkõige noored teadlased on teaduse ja ühiskonna vahelisteks ühendusisikuteks, on neil oluline roll olla eeskujuks noortele. Lisaks nõuab Euroopa missioonide kontseptsiooni integreeritud kodanike teadusesse kaasamine koolitamist kõnealuste uute töömeetodite, näiteks osaluspõhiste teadusprojektide alal.

Seega on Euroopa tasandil toimuv koordineeritud tegevus oluline mitte ainult tulevaste teadlaste põlvkondade ligimeelitamiseks ja teaduses hoidmiseks, et leida lahendusi ühiskondlikele, keskkonnaalastele ja majanduslikele probleemidele, vaid ka selleks, et teha kindlaks ja kõrvaldada takistused, millega teadlased oma karjääri algusest alates kokku puutuvad. Selline koordineerimine soodustab piisavate ja kestlike teadlaskarjäärade arendamist, mida nõukogu on ka väljendanud oma järelustes „Euroopa teadusruumi süvendamine: teadlastele atraktiivsete ja kestlike karjäärivõimaluste ja töötingimuste pakkumine ning ajude ringluse reaalsuseks muutmine“.

Arutelüküsimused

Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik Prantsusmaa soovib algatada arutelu, keskendudes järgmistele küsimustele.

1. Millised olid viimaste kriiside ajal peamised probleemid, millega noored teadlased teie teada on kokku puutunud? Milliseid või mis liiki meetmeid on teie riigis nende toetamiseks kasutusele võetud?
  2. Milliseid järeltulemusi saab sellest teha? Milliste meetmete puhul oleks (tõhususe, hõlpsuse ja paindlikkuse seisukohast) pakkunud lisaväärtust nende koordineerimine Euroopa tasandil?
-